

Věc: Odborný posudek

**Zjišťování synantropních druhů živočichů na budově Střediska
správy a údržby silnic CM Náměšť nad Oslavou Ocmanice 93
objednavatel Energetická agentura Vysočiny**

Zpracoval(a): Mgr. Petra Hulvová

Adresa: Úhořilka 1, Štoky 58253, telefon: +420 777 974 848

Bankovní spojení: 78-8067930217/0100

IČ: 03960862

Datum: 2. 6. 2025

1. Lokalita:

Dvě budovy (administrativní budova a budova dílny) v areálu cestmistrovství - Ocmanice 93, Náměšť nad Oslavou

➤ *Umístění posuzovaných budovy*

2. Objednavatel:

Energetická agentura Vysočiny
Nerudova 1498/8
Jihlava 586 01
IČ: 70938334

3. Teoretický úvod:

Starší městská i vesnická zástavba představuje významný zdroj potenciálních hnízdišť pro synantropní druhy ptáků. Jedná se především o rorýse obecného, který je svým výskytem téměř výhradně vázán na lidská sídla. Rorýsi jsou věrní svým hnízdištím a při zániku je pro ně hledání nových hnízdišť spojeno se značnými obtížemi. Při rekonstrukcích budov je tedy velmi důležité dbát na zachování těchto hnízdních příležitostí. Během rekonstrukcí mohou o svá hnízdiště přicházet i další druhy například jiříčka obecná, vlaštovka obecná, kavka obecná, synantropní druhy sov a další.

Starší budovy mohou být vhodným úkrytovým biotopem i pro netopýry. V budovách můžeme nalézat pravidelně netopýra rezavého (*Nyctalus noctula*), netopýra hvízdavého (*Pipistrellus pipistrellus*), netopýra pestrého (*Vespertilio murinus*), netopýra večerního (*Eptesicus serotinus*), netopýra velkého (*Myotis myotis*) a další. Netopýři využívají úkryty často jako letní kolonie

samic s mlád'aty. Pravidelný je i výskyt v období jarních a podzimních přeletů a výskyt během hibernace (až několik set jedinců pohromadě). Někdy mohou netopýři pobývat ve stejném úkrytu dokonce i celoročně. V domech jsou tyto prostory temperovány, a to může netopýrům vyhovovat při hibernaci. Rekonstrukce domů bez provedení zoologického průzkumu většinou pro netopýry znamená nejen ztrátu úkrytů, ale často zůstávají pod novou fasádou uvězněni.

4. Metodika:

Posouzení stavby bylo provedeno podle metodiky posuzování staveb z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů (MŽP). Cílem průzkumu bylo stanovení potřebných a důvodných opatření na ochranu živočichů.

Zoologický průzkum byl z hlediska chráněných druhů živočichů zaměřen především na ptáky a netopýry. Před vlastním průzkumem byly provedeny rešerše nálezových databází a to nálezové databáze ochrany přírody (www.portal.nature.cz), Databáze registrovaných hnízdišť synantropních druhů ptáků (rorýs obecný, jiříčka obecná, kavka obecná) (www.rorysi.cz), (www.birds.cz) a lokalit výskytu netopýrů (www.ceson.org),

Průzkum byl proveden fyzickou kontrolou interiéru i exteriéru budov a zahrnoval i nejbližší okolí budov.

Zvláštní pozornost byla věnována

- Potenciálním úkrytům v podstřeší budov
- Větracím otvorům
- Okolí oken

Průzkum byl proveden odborně způsobilou osobou ve smyslu bodu 2.1 metodiky posuzování: Mgr. Petra Hulvová, ukončené VŠ studium – zoologie obratlovců, člen organizace ČSO, ČESON, pracovník Záchranné stanice Pavlov, zoolog - kraj Vysočina ve spolupráci s ornitologem Markem Kyselícou (student VŠ)

Výskyt ptáků byl zjišťován kontrolou z exteriéru pomocí dalekohledu a pomocí zanechaných pobytových stop. Při posuzování přítomnosti netopýrů byla kontrolována přítomnost pobytových stop, především trusu, večer proběhla kontrola s bat detektorem.

5. Stručný popis navrhovaných úprav na budovách:

- Komplexní, či návazné stavební úpravy budov vedoucí ke zlepšení tepelně technických vlastností obvodových konstrukcí budovy.
- Systémy využívající odpadní teplo.

- Systémy nuceného větrání s rekuperací odpadního tepla.
- Rekonstrukce otopné soustavy.

Modernizace vnitřního osvětlení.

- Opatření k eliminaci negativních akustických jevů.
- Vnější stínící prvky.

Technologie pro akumulaci, úpravu a rozvod šedých a srážkových vod v budovách za účelem splachování, zálivky, praní a dalších relevantních užití.

Výměna zdroje pro vytápění, chlazení nebo přípravu teplé vody využívajícího fosilní paliva nebo elektrickou energii za: tepelné čerpadlo, kotel na biomasu, zařízení pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla či chladu využívající OZE (obnovitelné zdroje energie).

Instalace solárně – termických systémů.

- Instalace fotovoltaických systémů.
- Rekonstrukce, či výměna stávajícího OZE za OZE.
- Zavedení energetického managementu včetně řídicího softwaru a měřících a řídicích prvků pro optimalizaci výroby a spotřeby energie.

6. Provedené kontroly:

Kontrola lokality byla provedena 9. 12. 2024 a 30.5.2025 (provedena úplná kontrola 0,5h před a 1h po západu slunce)

7. Shrnutí zjištění během kontrol:

Ptáci

Při kontrole nálezových databází bylo zjištěno, že záznamy z roku 2020 (Rozsypalová Lenka), potvrzují hnízdiště jiříčky obecné na komplexu budov. To bylo také během kontroly potvrzeno.

Na JZ straně administrativní budovy se nachází 1 hnízdo jiříček obecných na výklenku vedle vstupních dveří. Dále jsou na budově 2 rozestavěná hnízda v rozích oken na JV straně budovy. Zejména na SV straně budovy je více menších škvír v podstřeší, na ostatních stranách

budovy střecha doléhá přímo ke zdi a je zde tedy minimum mezer vhodných k úkrytu nebo zahnízdění.

- Pohled na JZ stranu budovy (šipkou vyznačeno hnízdo jiríček na výklenku u dveří)

- Detail hnízda jiríček obecných na výklenku u dveří na JZ straně budovy

- Pohled na JV stranu budovy s hnízdy jiříček v rozích oken

- Ukázka menších škvr v podstřeší budovy

Budova 2 (dílna)

Na JV straně budovy se nachází 1 hnízdo jiříček obecných pod převisem střechy, na SZ straně budovy bylo zaznamenáno mnoho pokusů o lepení hnízd a více rozestavěných hnízd jiříček pod převisem střechy. Jelikož se na budově nachází plochá plechová střecha, je zde minimum škvír v podstřeší.

➤ Pohled na JZ stranu budovy

➤ Pohled na SV stranu budovy

- Ukázka rozestavěných hnízd jiříček a pokusů o lepení hnízd jiříčkami na JZ straně budovy

- Hnízdo jiříček obecných na SV straně budovy

Interiér budovy je pro ptáky i netopýry nepřístupný, je intenzivně lidmi využíváný.

7.1.Netopýři

V nálezových databázích není uveden u netopýrů žádný nález. To ovšem neznamená, že se zde kolonie v současné době nemohou vyskytovat.

Jediným možným úkrytem jsou drobné škvíry v podstřeší na SV straně administrativní budovy.

- Ukázka menších škvír v podstřeší budovy

Doplnění z kontroly v květnu:

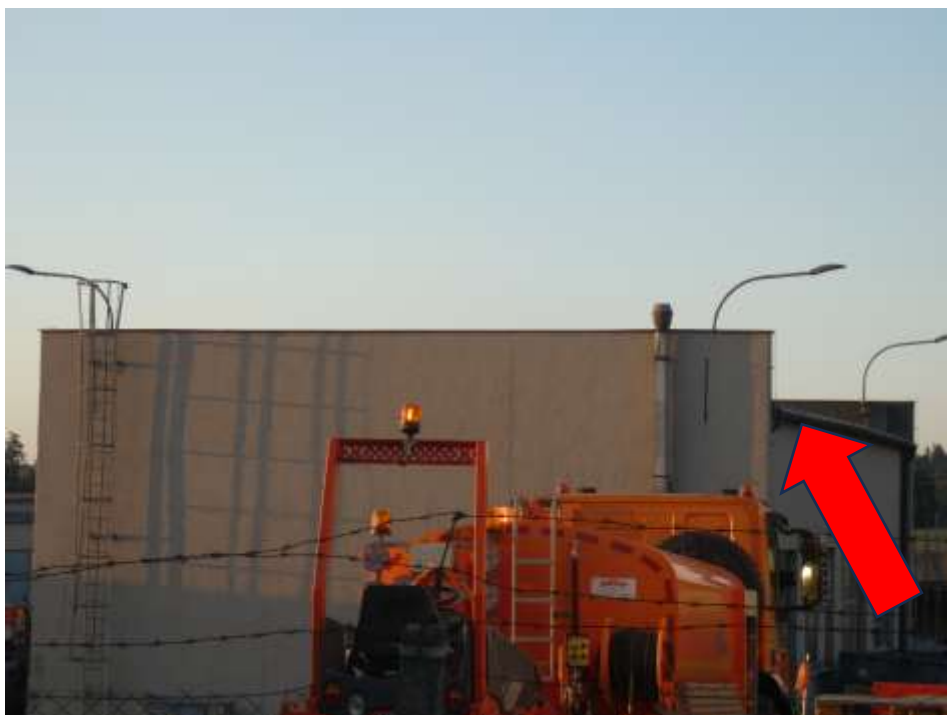
Ptáci

Objekt p.č. 357: na objektu se nachází 1 hnízdo jiříček obecných na výklenku u vchodových dveří na JZ straně budovy, dále jsou na budově 2 rozestavěná hnízda jiříček v rozích oken na JV straně budovy a mnoho pokusů o lepení hnízd jiříčkami pod převisem střechy na SV straně budovy.

Objekt p.č. 359: na objektu se nachází 1 hnízdo jiříček obecných (a mnoho pokusů o lepení hnízd jiříčkami) pod převisem střechy na JV straně budovy.

Netopýři

V blízkém okolí loví pouze 1 ex netopýra rezavého, vazba na žádný z objektů nezjištěna.

- Pohled na objekt p.č. 359, šipkou vyznačeno hnízdo jiříček obecných pod převysem střechy na JV straně objektu

- Detail hnízda jiříček obecných na JV straně objektu p.č. 359

- Pohled na objekt p.č. 357, šipkou vyznačeno hnízdo jiříček obecných na výklenku u vchodových dveří na JZ straně budovy

- Detail hnízda jiříček obecných na výklenku u vchodových dveří na JZ straně objektu p.č.357

8. Posouzení rizikových skleněných ploch z hlediska ptačích kolizí

Na budovách se momentálně nevyskytují nebezpečné skleněné plochy. Pohledy na budovy po rekonstrukci zatím nejsou k dispozici. Nyní lze pouze konstatovat, že pokud nedojde ke změně velikosti a charakteru skleněných výplní jsou budovy z hlediska nárazu ptáků bezkonfliktní.

9. Navrhovaná opatření:

Jelikož se na obou posuzovaných budovách nachází hnízda jiříček, bylo by vhodné termín realizace rekonstrukce **obvodového pláště** posunout mimo hnízdní sezonu, která je od konce března do poloviny září. V případě jiříček je hnízdní období téměř půl roku, což může způsobit značné komplikace se zdržením stavebních prací. V úzké spolupráci s biology by bylo možné práce provádět i během hnízdního období při dodržení následujících podmínek:

- 1) nesmí dojít k poškození nebo shození aktivního jiříčího hnízda (za aktivní je považováno každé dostavěné hnízdo, v jehož okolí se jiříčky pohybují)
- 2) nesmí docházet k nadměrnému rušení hnízdících ptáků a před jejich hnízdy nesmí stát lešení
- 3) práce v bezprostřední blízkosti aktivních hnízd (okolí 2m) budou dokončeny až po vyvedení mláďat.

Jako náhradu za zaniklá hnízdiště doporučujeme instalovat 8 hnízdních budek pro jiříčku obecnou. Vzhledem k tomu, že jiříčky mohou okolí hnízda znečistit, doporučujeme instalovat náhradní hnízda do hodné části budov, kde bude snížený pohyb lidí, a nebudou pod hnízdy okna.

Jelikož nebyly dohledány žádné netopýří úkryty, není nutné z hlediska netopýřů navrhopvat jakákoli ochranná opatření.

10. Závěr

Předložené posouzení stavby v souladu s metodikou posouzení bylo vypracováno s cílem zajistit ochranu synantropních druhů při realizaci stavebního záměru. Na budovách se nachází kolonie jiříček obecných. Při dodržení navrhovaných opatření by nemělo dojít k ohrožení tohoto druhu během rekonstrukce.

11. Literatura

- AOPK ČR, 2017: Návrh opatření obecné povahy. – CHKO Žďárské vrchy, Žďár nad Sázavou: 7 s.
- Andreas M., Cepáková E. et Hanzal V., 2010: Metodická příručka pro praktickou ochranu netopýrů. – 2. doplněné vydání, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha: 70 s.
- Anděra M., 2014: Naši netopýři. – Správa jeskyní České republiky, Praha: 168 s.
- Hudec K. et Šťastný K. (ed), 2005: Fauna ČR. Ptáci 2/II. – 2. vydání, Academia, Praha.
- Hulvová P., 2019: Hnízdní populace rorýse obecného (*Apus apus*), jiříčky obecné (*Delichon urbicum*) a kavky obecné (*Coloeus monedula*) v Jihlavě – Ms., depon in: Městský úřad Jihlava: 1-34.
- Kunstmüller I. et Kodet V., 2005: Ptáci Českomoravské vrchoviny. Historie a současnost hnízdního rozšíření v Kraji Vysočina. – ČSOP Jihlava et Muzeum Vysočiny Jihlava: 1-220.
- Pelc F., 2010: Metodický pokyn sekce ochrany přírody a krajiny Ministerstva životního prostředí k postupu orgánů ochrany přírody při zajišťování ochrany hnízdní populace rorýse obecného (*Apus apus*) podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. – Věstník Ministerstva životního prostředí 19: 1-6.
- Schröpfer L., 2008: Rorýs obecný *Apus apus*. – In: Cepák J., Klvaňa P., Škopek J., Schröpfer L., Jelínek M., Hořák D., Formánek J. et Zárybnický J. (ed): Atlas migrace ptáků České a Slovenské republiky. – Aventinum, Praha: 251-253.
- Šťastný K., Bejček V. et Hudec K., 2006: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2001 – 2003. – Aventinum, Praha: 1-464.
- Viktora L., Nová P. et Bartonička T., 2008: Ochrana rorýsů a netopýrů při rekonstrukcích budov. – ČSO, AOPK ČR et ČESON, Praha.
- Viktora L., 2019a: Metodika registrace hnízd jiříčky obecné (*Delichon urbicum*). – Česká společnost ornitologická, Praha, online: <http://bigfiles.birdlife.cz/RG/MetodikaJIRICKA.pdf>, cit. prosinec 2024
- Viktora L., 2019b: Metodika registrace hnízd rorýse obecného (*Apus apus*). – Česká společnost ornitologická, Praha, online: <http://bigfiles.birdlife.cz/RG/MetodikaRORYS.pdf>, cit. prosinec 2024.
- MŽP, 2015: Metodika posuzování staveb z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů. – Ministerstvo životního prostředí, Praha, online: <http://www.opzp.cz/dokumenty/276-metodika-posuzovani-staveb-z-hlediska-vyskytu-o?verze=1>, cit. prosinec 2024.
- www.rorysi.cz, cit. prosinec 2024
- www.rorysi.cz/rorysi/pratele_rorysu/, cit. prosinec 2024
- www.ndop.nature.cz, cit. prosinec 2024
- www.birsd.cz, cit. prosinec 2024

